

Прокоф'єва Л. Б.
к.п.н., доцент кафедри педагогіки
ОНУ імені І.І. Мечникова

ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Сучасні вимоги, які висуває Болонська декларація перед вищою школою, передбачають здійснення ґрунтовної виховної роботи серед молоді. Саме виховна та позааудиторна робота у вищому навчальному закладі виступає одним з найголовніших критеріїв якісної підготовки висококваліфікованого спеціаліста.

Термін «виховання» є похідним від слів «ховати», «вирощувати». В українській народній педагогіці воно вживається в значенні оберігати, ховати від зла, шкідливого впливу.

Сучасні дослідження стосовно стану виховної роботи у вищих навчальних закладах дають можливість визначити нові тенденції у мотиваційній та ціннісній сферах студентів, а також особливості їхньої взаємодії в особистісно значущому мікросередовищі. Так, головними пріоритетами для сучасних студентів виступає потреба у самореалізації, в матеріальних умовах життя, змістовному спілкуванні, пізнавальна потреба, потреба у соціальному визнанні та моральна потреба.

Разом з тим, спостерігається відмова від потреби у колективному житті та діяльності, ріст розрізненості серед студентської молоді. Необхідно підкреслити, що важливою особливістю соціальної та духовної культури наших пращурів-слав'ян була орієнтація на спільну діяльність, обшчинний уклад життя. Відмова від колективних принципів життєдіяльності, чітка орієнтація на індивідуалізм сприятиме моральними негараздами для нашого суспільства.

Сьогодні актуальною є проблема відродження традицій колективізму серед студентської молоді засобами розвитку колективних форм спільної діяльності у навчанні, праці, відпочинку, туризмі, активізації студентського самоврядування із забезпеченням його реальних прав та можливостей, підвищенні ролі самоврядування в організації виховної роботи у ВНЗ.

Значення студентського самоврядування полягає в тому, що воно сприяє соціалізації особистості, допомагає студентам відчувати

складність соціальних відношень, формувати соціальну позицію, забезпечує виховання якостей, які необхідні для подолання складностей соціального життя, розвиває організаторські здібності студентів, збільшуючи кількість умілих організаторів конкретних справ, формує почуття відповідальності, сприяє самоактивізації, здійсненню саморегулювання, самоконтролю, що забезпечує управління процесом розв'язання різноманітних завдань.

Виховання молоді має бути спрямовано на становлення гуманної особистості з урахуванням індивідуальності особистості та її колективною спрямованістю, усвідомленням свого громадянського обов'язку, відповідальністю, професійною культурою, а також культурою взаємодії з оточуючими.

Реалізація виховної роботи в студентських групах здійснюється через інститут кураторів, які виступають первинними організаторами виховної роботи в академічних групах студентів. Це управлінська ланка, яка взаємодіє з іншими у системі поза аудиторної виховної роботи і забезпечує її організацію на рівні студентської академічної групи.

Підвищення авторитету куратора та академічної групи з метою їхнього впливу на особистісне становлення студента має бути віднесено до важливих завдань виховної роботи ВНЗ.

Однією з головних виховних проблем, які існують у вищій школі є формування стійкої позитивної мотивації студентів в процесі здобуття освіти.

Мета професійного виховання – формування у студентів поваги до обраної професії, вироблення необхідних для неї рис, умінь і навичок, розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця. Велика увага має приділятися використанню виховного потенціалу навчальних предметів, які вивчаються у ВНЗ та формують світоглядну позицію, пізнавальну активність і культуру розумової праці, політичну культуру, правосвідомість.

Головним моментом позааудиторної виховної роботи є корекція та розвиток таких особистісних якостей студентської молоді як моральність, громадянськість, колективізм, працелюбність та ін. Позааудиторна виховна робота проводиться на основі студентського самоврядування, активності і самостійності студентів за умови керівної ролі студентського активу і педагогічної допомоги викладачів.

Для правильного визначення стратегії виховного впливу на студентську молодь куратори та викладачі мають чітко уявляти спектр

актуальних проблем, які мають місце у студентському колі.

Сьогодні Україна, чітко визнавши орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи, має виховувати підростаюче покоління у відповідному руслі, здійснювати модернізацію освітньої діяльності у контексті європейських вимог.